

DO KRUHU!

Možná jste už někdy slyšeli o bájném králi Artušovi a jeho rytířích, kteří sedávali u kulatého stolu. Děti, když si hrají, často vytvoří kroužek, hokejisté se před zápasem chytou za ramena a v kruhu si dodávají sílu a odhodlání. Rodina je často zobrazována jako bezpečný kruh. Myslíte si, že bychom mohli třeba i v kostele sedět do kruhu? Pokud navštívíte kostel Prozřetelnosti Boží v Šenově u Ostravy, můžete společně s otcem Petrem Okapalem prožít mši svatou „dokulata“.

Milý Petře, co vás vedlo k tomu, abyste tradiční „divadelní“ postavení lavic v kostele změnil do netradičního kruhu, resp. oválu? Byl jste něčím inspirován?

Spíše než o tvar jde o to být při bohoslužbách kvalitněji spolu. A to nám kruh dovoluje, ba přímo nabízí. Nejde totiž vůbec o nic jednoduchého a pohledem do historie můžeme vnímat, jak se v různých dobách a kulturách vyvíjelo místo, kde se setkávali křesťané k eucharistii. Stále totiž zůstává výzvou, jak do jednoho prostoru zakomponovat původně tři oddělené stavby, které znali první křesťané: večeřadlo, synagogu a chrám. Naše kostely jsou svou nádhernou architekturou spíše chrámy než večeřadla. Žijeme v době, kdy mši svatou znovu můžeme v určitých případech slavit doma, v přírodě, pod stanem, u nemocničního lůžka. Nechceme přece mši svatou vnímat jako posvátné chrámové divadlo jednoho hlavního herce (kněze), dalších vedlejších rolí (ministrantů) a diváků (věřících), ale jako společenství všech věřících, rodiny kolem Vzkříšeného Krista. Všichni jsme důležití. Co ale s těmi kostely/chrámy? Konkrétně v našem krásném barokním kostele

Prozřetelnosti Boží je půdorys lodi ovál. I to nám pomohlo, když jsme začali uvažovat nad úpravou, která by nám umožnila lépe prožívat vzájemné společenství. Mnoho takových příkladů jsem zaznamenal v zahraničí, především ve Francii, Německu a Rakousku.

V tomto uspořádání je mše sloužena skutečně uprostřed Božího lidu. Jaké to je? Proměnila změna prostoru vaše porozumění tomu, jaká je role kněze ve společenství?

Je to velice náročné na pozornost kněze, a přesto báječné. Jako když doma oslavujeme a nikdy se nám to neomrzí, protože pokaždé je to trochu jinak, totiž spontánní. Všichni se lépe musíme připravit a soustředit, kdo kudy bude chodit, jak se ministruje, kudy ke sv. přijímání. A nakonec jsme krásně přirozeně a nenuceně spolu. Role kněze je zřejmější, není daleko na „trůnu“ u oltáře, ale spolu s ostatními u stolu – jako Ježíš s apoštoly.

Změnil se po liturgické rekonstrukci v kostele Prozřetelnosti Boží i postoj návštěvníků mši k tobě jako ke knězi? Jak je liturgická reforma v šenovském kostele vnímána farní rodinou?

Zatím se změna v našem farním kostele děje druhým rokem jaksi provizorně a nedokonale, teprve směřujeme k trvalé změně (pevně umístěnému oltáři) s pomocí pana architekta Marka Štěpána. Mnozí tedy očekávají, o kolik to bude lepší, až se změna uskuteční nastalo, a mnozí doufají, že dostanu rozum a že se vrátí vše k původnímu stavu. Podle průzkumu je 60 % farníků pro změnu kostela/chrámu v kostel/večeřadlo.

V běžném kostele jsou účastníci mše k sobě otočení zády. V uspořádání do kruhu si většina vidí do tváře a při pozdvihování a adoraci se dívají na druhého „skrz“ Krista. Proměňuje tento zážitek farní společenství?

Nevím, jestli proměňuje, ale určitě to s farníky hýbe. Už tím, že někteří tuto změnu neunesli a odešli do druhého kostela, který ve farnosti máme. Případně tím, že si vybírají místo v kostele, které bude to jejich ideální. Že o tom všem chtě nechtě přemýšlejí a hlavně se učí být zbožní (s Bohem), i když se vzájemně pozorují a vnímají.

Děkujeme za rozhovor a přejeme mnoho radosti v kněžské službě.

Zbyněk Pavienský

otec Petr Okapal

* 44 let

* 19 let knězem

* 16 let farářem v Šenově u Ostravy

* dva roky vězeňským kaplanem

* oblíbení autoři: Anthony de Mello, Richard Rohr

